

ปีที่ ๓๓ ฉบับที่ ๘๖๖๕ วันพุธที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๕

หน่อไม้ฝรั่ง

วิชัย คุณกุล

ในงานมงคลสมรสที่มีการเลี้ยงอาหารแบบโต๊ะจีน รายการอาหารอย่างหนึ่งนอกเหนือไปจากหอยทอดที่มักจะหาไม่ได้คือ หน่อไม้ฝรั่งผัดเห็ดหอม หรือที่เรียกว่าหน่อไม้กระป๋อง ซึ่งคนจีนเรียกว่า “โหล่วซุง” นั่นเอง

หน่อไม้ฝรั่งจัดเป็นผักชนิดหนึ่งโดยที่บริเวณส่วนของหน่ออ่อน เป็นพืชที่เก่าแก่ ต้นกำเนิดอยู่แถบเมดิเตอร์เรเนียนเป็นอาหารที่ชาวกรีกโบราณยกย่องว่ามีรสโอชะ วิธีการปลูกหน่อไม้ฝรั่งมีบันทึกไว้ราว ๒๐๐ ปีก่อนคริสตกาล ในอังกฤษก็ปลูกก่อนคริสตกาลแล้วขยายไปสู่อเมริกาโดยพวกล่าอาณานิคม ส่วนประเทศไทย....

ไทยบรรดาประเทศที่เจริญแล้วข้อมูล
ในแง่ต่างๆ และแขนงต่าง ๆ มีความสำ
คัญอย่างยิ่งยวด เพราะข้อมูลที่ถูกต้อง
และยาวนานเหล่านี้ จะเป็นพื้นฐานของ
การนำไปสู่การพัฒนาในทุกด้านของประ
เทศชาติได้อย่างต่อเนื่อง ถ้าจะเปรียบก็
เป็นกระจกเงาที่จะบอกให้ทราบว่าเราได้
เริ่มทำอะไร เมื่อไร และอย่างไร ได้ผล
เป็นอย่างไร ทำให้ผู้อื่นที่จะทำงานใน
แขนงนั้น ๆ ได้วางแนวทางที่ถูกต้อง ไม่
มีการทำซ้ำซ้อน ซึ่งเป็นเรื่องเปลืองทั้งงบประมาณ เวลา และทรัพยากรมนุษย์ข้อ
มูลหรือสถิติต่าง ๆ นอกจากจะมีความสำคัญ
ในตัวเองแล้ว เรื่องของเวลาที่ต้องใช้ใน
การรวบรวมและสะสม ก็ยังมีความสำคัญเป็น
ทวีคูณ เพราะถ้าหากมีการศึกษาเรื่องต่าง ๆ
แล้วไม่มีการจดบันทึกให้เป็นหลักฐาน แม้จะ
ทุ่มเทเงินทองสักเท่าไร ที่จะซื้อเวลาที่ล่วงเลย
ไปย่อมไม่ได้ จะต้องมาเริ่มรวบรวมกันใหม่ไม่
มีวันสิ้นสุด งานทุกอย่างของประเทศชาติก็จะ
วนเวียนไปมาเหมือนในอ่างน้ำ

ประเทศไทยได้ชื่อว่า เป็นประเทศหนึ่งที่ยัง
ต้องพัฒนางานด้าน การเก็บข้อมูลเป็นอย่างมาก
ดังจะเห็นได้จากเรื่องอะไรก็ตาม เมื่อถาม
ว่ามีประวัติเป็นมาอย่างไร ก็มักจะได้คำตอบว่า
คาดว่าจะเป็นอย่างโน้นอย่างนี้หรือเรื่องนั้นเรื่อง
นี้น่าจะเกิดในยุคนี้ยุคนี้เป็นต้นท่านผู้อ่านติดตาม
เรื่องนี้แล้วอาจจะงง หรือรำลึกไปกว่านั้น
คงคิดว่าผู้เขียนคงประสาท หัวเรื่องที่จะเขียน
คือหน่อไม้ น้ำโหนดไปพูดเรื่องอื่นเสียเป็นคั้ง
เป็นแคว ความจริงแล้วมันมีความสัมพันธ์กัน
ครับ

เนื่องจากหน่อไม้ฝรั่งเป็นเรื่องทีล่อน
ข้างใหม่สำหรับ วงการ เกษตร ของ ประ
เทศไทย และเริ่มมีคนสนใจในเรื่องนี้เพิ่ม
ขึ้นเรื่อย ๆ จึงใคร่ขอร้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้องใน
การเพาะปลูกกัดี ในการส่งเสริมเพื่อผลักดัน
ให้เป็นพืชเศรษฐกิจ (ถ้ามีแนวโน้มที่จะเป็น
ได้) ขอให้ได้มีการจดบันทึกรวบรวมและราย
งานให้เป็นหลักเป็นฐานเพื่อรองรับการพัฒนา
ในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับพืชนี้ เพราะเพิ่งเป็นยุค
ที่มีการเริ่มต้น

เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกับที่ผู้เขียนเป็นนักวิ
ชากรจากกรมวิชาการเกษตร จึงขออนุญาต
ป็นภาษาฝรั่งในเรื่องนี้พอเป็นกระสายเนะครบ
หน่อไม้ฝรั่งมีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า แอส
ปารากัส ออฟฟิซินาลิส เป็นผักประเภท
เพอเรนเน็ล ความจริงคำนี้หมายถึงผักที่
ปลูกครั้งเดียวแล้วอยู่ได้หลายปี โดยไม่ต้อง
ทำการปลูกใหม่นั้นเอง ดินกำเนิด อยู่ที่ยุโรป
อาฟริกา และเอเชีย อายุการปลูกตั้งแต่ย้าย
กล้าจนถึงเก็บเกี่ยว ๖-๑๒ เดือน ต้นสูง
ประมาณ ๑๒๐-๓๐๐ ซม. หน่ออ่อนยาว
ประมาณ ๑๐-๑๖ ซม. ปลูกได้ตลอดทั้งปี

หน่อไม้ฝรั่งจัดเป็นผักชนิดหนึ่งโดย
ที่บริเวณส่วนของหน่ออ่อน เป็นพืชที่
เก่าแก่ต้นกำเนิดอยู่แถบเมดิเตอร์เรเนียน เป็น
อาหาร ที่ชาว กรีก โบราณยกย่องว่ามีรสโอชะ
วิธีการปลูกหน่อไม้ฝรั่งมีบันทึกไว้ราว ๒๐๐
ปีก่อนคริสตกาล ในอังกฤษก็ปลูกก่อนคริสต
กาล แล้วขยายไปสู่อเมริกาโดยพวกล่าอาณานิคม

ส่วนประเทศไทย แม้หน่อไม้ฝรั่งจะเข้า
มานานแล้วก็ตาม เนื่องจากไม่ค่อยมีผู้บันทึก
เป็นหลักฐาน จึงไม่สามารถบอกอะไรได้มาก
ทราบแต่เพียงว่า เริ่มมีการปลูกและนิยมบริ
โภคเมื่อไม่นานมานี้เอง เนื่องจากมีผู้นิยม
บริโภคกันมาก ราคาค่อนข้างแพง จึง
น่าจะส่งเสริมให้เป็นพืชเศรษฐกิจ อีกชนิด
หนึ่ง ถ้าหากมีการปลูกจนเกินความต้องการ
ของตลาด ก็ไม่น่าจะมีปัญหา
เหมือนพืชชนิดอื่น ๆ เพราะสามารถนำ
ไปบรรจุกระป๋อง เก็บไว้รับประทานได้
นาน ๆ หรือถ้าหาตลาดได้ก็จะสามารถทำ
เงินตราให้แก่ประเทศ

หน่อไม้ฝรั่ง ชอบขึ้นในที่ดินร่วนปน
ทราย หรือดินร่วน ส่วนความเป็นกรดเป็น
ด่างของดินหน่อไม้ฝรั่งชอบดิน ที่ค่อนข้างจะ
เป็นกลางหรือถ้าเป็นกรดก็เป็นกรด เล็กน้อย

ในบรรดาประเทศที่เจริญแล้วข้อมูล
ในแง่ต่างๆ และแขนงต่าง ๆ มีความสำคัญ
อย่างยิ่งยวด เพราะข้อมูลที่ถูกต้อง
และยาวนานเหล่านี้ จะเป็นพื้นฐานของ
การนำไปสู่การพัฒนาในทุกด้านของประเทศ
ชาติได้อย่างต่อเนื่อง ถ้าจะเปรียบก็
เป็นกระบอกน้ำที่จะบอกให้ทราบว่าเรา
ได้เริ่มทำอะไร เมื่อไร และอย่างไร ได้ผล
เป็นอย่างไร ทำให้ผู้อื่นที่จะทำงานใน
แขนงนั้น ๆ ได้วางแนวทางที่ถูกต้อง ไม่
มีการทำซ้ำซ้อน ซึ่งเป็นเรื่องเปลืองทั้ง
งบประมาณ เวลา และทรัพยากรมนุษย์
ข้อมูลหรือสถิติต่างๆ นอกจากจะมีความสำคัญ
ในตัวมันเองแล้ว เรื่องของเวลาที่ต้องใช้ในการ
รวบรวมและสะสม ก็ยังมีความสำคัญเป็น
ทวีคูณ เพราะถ้าหากมีการศึกษาเรื่องต่าง ๆ
แล้วไม่มีการจัดบันทึกให้เป็นหลักฐาน แม้จะ
ทุ่มเทเงินทองสักเท่าไร ที่จะซื้อเวลาที่ล่วงเลย
ไปย่อมไม่ได้ จะต้องมาเริ่มรวบรวมกันใหม่
ไม่มีวันสิ้นสุด งานทุกอย่างของประเทศชาติก็จะ
วนเวียนไปมาเหมือนในอ่างน้ำ

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศหนึ่ง
ที่ยังต้องพัฒนางานด้าน การเก็บข้อมูลเป็น
อย่าง มากดังจะเห็นได้จากเรื่องอะไรก็ตาม เมื่อถาม
ว่ามีประวัติเป็นมาอย่างไร ก็มักจะได้คำตอบว่า
คาดว่าจะเป็นอย่างโน้นอย่างนี้หรือเรื่องนั้นเรื่อง
นั้นน่าจะเกิดในยุคนี้ยุคนี้ เป็นต้นทำนองผู้
อ่านติดตามเรื่องนี้แล้วอาจจะงง หรือย้ายไปกว่านั้น
คงคิดว่าผู้เขียนคงประสาท หัวเรื่องที่จะเขียน
คือหน่อไม้ น้ำโหนดไปพูดเรื่องอื่นเสียเป็น
คั่ง เป็นแคว ความจริงแล้วมันมีความสัมพันธ์กัน
ครับ

เนื่องจากหน่อไม้ฝรั่งเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่
สำหรับ วงการ เกษตร ของ ประเทศไทย และเริ่มมีคนสนใจ
ในเรื่องนี้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จึงใคร่ขอรับรองให้ผู้ที่
เกี่ยวข้องในการเพาะปลูกกัตติ ในการส่งเสริมเพื่อผล
กัตติ ให้เป็นพืชเศรษฐกิจ (ถ้ามีแนวโน้มที่จะเป็น
ได้) ขอให้ได้มีการจัดบันทึกรวบรวมและรายงาน
ให้เป็นหลักเป็นฐานเพื่อรองรับการพัฒนา
ในด้านต่างๆ เกี่ยวกับพืชนี้ เพราะเพิ่งเป็นยุค
ที่มีการเริ่มต้น

ท่านผู้อ่านที่มีโอกาสแต่งงาน หรือถ้า
ยังไม่แต่งงาน แต่ได้รับเชิญไปในงานมงคล
สมรสที่มีการเลี้ยงอาหารแบบโต๊ะจีน รายการ
อาหารอย่างหนึ่ง นอกเหนือไปจากหุจดลามที่
มักจะขาดไม่ได้คือ หน่อไม้ฝรั่งผัดกับเห็ดหอม
หรือที่เรียกว่าหน่อไม้กระป๋อง ซึ่งคนจีนเรียก

ว่า "โหล่วซ่ง" เป็นของ

เพื่อให้ดูขลังสมกับที่ผู้เขียนเป็นนัก
วิชาการจากกรมวิชาการเกษตร จึงขออนุญาต
ปนภาษาฝรั่งในเรื่องนี้พอเป็นกระสายนะครับ
หน่อไม้ฝรั่งมีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า แอส
ปารากัส ออฟฟิซิnalis เป็นผักประเภท
เพอเรนเน็ล ความจริงคำนี้หมายถึงผักที่
ปลูกครั้งเดียวแล้วอยู่ได้หลายปี โดยไม่ต้อง
ทำการปลูกใหม่ นั่นเอง ดินกำเนิด อยู่ที่ยุโรป
แอฟริกา และเอเชีย อายุการปลูกตั้งแต่ย้าย
กล้าจนถึงเก็บเกี่ยว ๖-๑๒ เดือน ต้นสูง
ประมาณ ๑๒๐-๓๐๐ ซม. หน่ออ่อนยาว
ประมาณ ๑๐-๑๖ ซม. ปลูกได้ตลอดทั้งปี

หน่อไม้ฝรั่งจัดเป็นผักชนิดหนึ่งโดย
ที่บริเวณของหน่ออ่อน เป็นพืชที่
เก่าแก่ต้นกำเนิดอยู่แถบเมดิเตอร์เรเนียน เป็น
อาหารที่ชาวกรีกโบราณยกย่องว่ามีรสโอชะ
วิธีการปลูกหน่อไม้ฝรั่งมีบันทึกไว้ราว ๒๐๐
ปีก่อนคริสตกาล ในอังกฤษก็ปลูกก่อนคริสต
กาล แล้วขยายไปสู่อเมริกาโดยพวกล่าอาณานิคม

ส่วนประเทศไทย แม้หน่อไม้ฝรั่งจะเข้ามา
มานานแล้วก็ตาม เนื่องจากไม่ค่อยมีผู้บันทึก
เป็นหลักฐาน จึงไม่สามารถบอกอะไรได้มาก
ทราบแต่เพียงว่า เริ่มมีการปลูกและนิยมบริ
โภคเมื่อไม่นานมานี้เอง เนื่องจากมีผู้นิยม
บริโภคกันมาก ราคาค่อนข้างแพง จึง
น่าจะส่งเสริมให้เป็นพืชเศรษฐกิจอีกชนิด
หนึ่ง ถ้าหากมีการปลูกจนเกินความต้องการ
ของตลาด ก็ไม่น่าจะมีปัญหา
เหมือนพืชชนิดอื่น ๆ เพราะสามารถนำไป
บรรจุกระป๋อง เก็บไว้รับประทานได้นาน ๆ
หรือถ้าหาตลาดได้ก็จะสามารถทำ
เงินตราให้แก่ประเทศ

หน่อไม้ฝรั่ง ชอบขึ้นในที่ดินร่วนปน
ทราย หรือดินร่วน ส่วนความเป็นกรดเป็น
ด่างของดินหน่อไม้ฝรั่งชอบดิน ที่ค่อนข้างจะ
เป็นกลางหรือถ้าเป็นกรดก็เป็นกรด เล็กน้อย

ภาคเหนือ

การเตรียมดิน

เนื่องจาก กล้า หน่อไม้ฝรั่งจะ ต้องอยู่ในแปลงกล้านานถึง ๔-๖ เดือน การเตรียมแปลงกล้าจะต้องพิถีพิถันเป็นพิเศษ ตลอดจนที่ใช้เตรียม แปลง กล้าควร เป็นดินร่วนซุยที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงควรไถพรวนให้ลึกประมาณ ๑๕-๒๐ ซม. ตากดินให้นาน ๕-๗ วันเพื่อ ลด ปริมาณ โรคและ ศัตรูพืชที่มีอยู่ในดิน เก็บหรือควาเอาเศษหญ้าและวัชพืชต่างๆ ออกให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นำปุ๋ยคอกหรือ ปุ๋ยหมัก ที่มีสาร สลายตัวเป็นอย่างดี มากคลุกเคล้าให้มาก ถ้าทำได้ให้เพิ่มปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ในอัตรา ๕-๗ กรัมต่อตารางเมตร พรวนกลบลงไปดิน ทำการย่อยหน้าดินให้ละเอียด ขนาดแปลงกล้ากว้าง ๑ เมตร และยาวตามต้องการ

หน่อไม้ฝรั่งเป็น พืชที่ อยู่ได้ หลายปี มีระบบรากลึก แปลงปลูกจึงควรเตรียมให้ดี โดยการไถดินให้ลึกระหว่าง ๒๕-๓๐ ซม. แล้วทำการตากดินไว้ ๗-๑๐ วัน แล้วเก็บเศษหญ้าและวัชพืชออกเช่นเดียวกับแปลงกล้า ควรใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ที่สลายตัวอย่างดีแล้ว ในอัตรา๒-๔ ตัน/ไร่ย่อยดินบนผิวให้มีขนาดเล็ก ถ้าหากดินเป็นกรดหรือที่เรียกว่ามีพีเอชต่ำควรใส่ปูนเพื่อปรับพีเอชให้สูงขึ้นระยะในการปลูกหน่อไม้ฝรั่งที่เหมาะสมคือ ๕๐ ถึง ๑๐๐-๑๕๐ ซม.

วิธีขยายพันธุ์

วิธีที่สะดวกคือใช้เมล็ด อัตราเมล็ดที่ใช้ประมาณ ๓๖๐-๕๕๐ กรัม/ไร่

การปลูก

เริ่มด้วยการเพาะกล้า ไรย์เมล็ดเป็นแถวลงในแปลงกล้าที่เตรียมไว้อย่างดี ให้ห่างกันประมาณ ๑ ศอก ลึกลงไปในดิน ๓ ซม. กว่าๆ กลบด้วยดินละเอียด หรือปุ๋ยคอกปุ๋ยหมักที่สลายตัวอย่างดี แล้วรดน้ำให้ชุ่ม คลุมด้วยฟางหรือหญ้าแห้ง เพื่อเก็บรักษาความชุ่มชื้นในดิน กล้าจะงอระหว่าง ๗-๑๔ วัน เมื่อมีใบจริงปรากฏขึ้นมา ควรถอนต้นกล้าที่ไม่สมบูรณ์ ทั้งให้ ต้นห่าง กัน ประมาณหนึ่งศอกหรือน้อยกว่านั้นเล็กน้อยหมั่นดูแลอย่าให้ขาดน้ำ และระวังเรื่องโรคแมลง อันได้แก่ราสนิมโรคใบเหลืองดำ และแมลงเต่าแดง ให้ปุ๋ยสารละลายเพื่อทำให้กล้าแข็งแรง ทำให้ลำต้นแก่ที่อยู่ใต้ดินมีขนาดใหญ่

การย้ายกล้าเพื่อนำไปปลูกในแปลงควรเป็นกล้าที่มีอายุอยู่ระหว่าง ๔-๖ เดือน ก่อนขุดหรือถอนต้นกล้า ต้องรดน้ำในแปลงกล้าให้

ชุ่มและทิ้งไว้สักระยะเวลาหนึ่ง และการย้ายกล้าควรใช้พลั่วขุดด้วยความระมัดระวัง เพื่อไม่ให้ลำต้นที่แท้จริงซึ่งอยู่ใต้ดินต้องกระทบกระเทือน ถ้ากระทบกระเทือนจะมีผลต่อการเจริญเติบโตของหน่อไม้ฝรั่ง เมื่อขุดต้นขึ้นมาแล้วควรเลือกเอาเฉพาะต้นที่โตและแข็งแรงเท่านั้น

การให้ปุ๋ย

เนื่องจากหน่อไม้ฝรั่งเป็นพืชที่มีอายุหลายปี และเรารับประทานส่วนของหน่ออ่อน ปุ๋ยที่แนะนำให้ใช้ควรมีสัดส่วนของไนโตรเจน: ฟอสฟอรัส:โปแตสเซียม ในอัตรา ๑ต่อ๑ต่อ๑ แต่ถ้าดินเป็นทรายควรเพิ่มสัดส่วนของโปแตสเซียมมากขึ้น เพราะดินทรายมักขาดธาตุสังกะสี ตัวอย่างปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ โยใส่ก่อนก่อนปลูกแบบปุ๋ยรองพื้น ในอัตราประมาณ ๕๐-๑๐๐ กก./ไร่ หลังจากปลูกแล้วควรต้องใช้ปุ๋ยสูตรทุกเดือนใน อัตรา ประมาณ ๑๐-๒๐ กก./ไร่ ใส่แบบห่างจากต้นประมาณ ๑ ศอกมือ ให้ลึกน้อยกว่าฝ่ามือนิดหน่อย แล้วกลบด้วยดิน

การให้น้ำ

ปรกติหน่อไม้ฝรั่งจะทนแล้งได้ดีแต่ถ้าหวังจะได้ผลผลิตสูงควรให้น้ำสม่ำเสมอในช่วงที่จะเก็บเกี่ยวผลผลิต ปรกตินิยมให้น้ำตามร่อง

การดูแลรักษา

ควรดูแลอย่าให้วัชพืชขึ้นแข่งกับหน่อไม้ฝรั่ง และให้ทำการพรวนดินด้วย นอกจากนี้ยังแนะนำให้พูนโคนในช่วง ๒ เดือน ๓ เดือน และ ๗-๑๒ เดือน หลังการย้ายปลูกจะช่วยให้ลำต้นใต้ดินใหญ่ขึ้น

การตัดแต่ง

ประเภทไทยอยู่ในเขตร้อน ทำให้หน่อไม้ฝรั่งไม่มีการพักตัวอย่างในประเทศที่มีอากาศหนาว การตัดแต่งเพื่อให้ต้นที่อยู่เหนือพื้นดินไม่เจริญมากเกินไป เพราะจะแย่งน้ำและอาหารไปใช้ หน่อที่ได้จะเล็กยาว ในทางตรงกันข้าม ถ้าเราตัดแต่งมากเกินไป จะทำให้ต้นใต้ดินแคระแกรน หน่อก็จะมีขนาดเล็กเช่นเดียวกัน เกณฑ์ที่เหมาะสมในการตัดแต่ง คือให้เหลือต้นแม่ไว้ประมาณ ๓-๔ ตัน/กอกอยตัดแต่งเปลี่ยนต้นแม่ที่เจริญขึ้นมาใหม่ทุก ๓-๔ เดือน ถ้าต้นไหนโทรมให้ตัดทิ้งไป

การเก็บเกี่ยว

จะเก็บเกี่ยวครั้งแรกระหว่าง ครึ่งปี ถึง
หนึ่งปี หลังจากย้ายปลูก ควรเก็บเกี่ยวหน่อ
ไม้ก่อนในฤดูฝน การเก็บเกี่ยวควรเก็บเกี่ยว
หน่ออ่อนนาน ๓ เดือน ถึง ๔ เดือน เลยกจาก
นั้นควรให้พักตัว สร้างอาหาร สะสมอาหาร
ต้นจะไม่โทรมเร็ว

พันธุ์

ที่นิยมปลูก ในบ้านเรา ได้แก่พันธุ์ แมวี
วอชิงตัน หรือยูนิเวอร์ซิตีออฟแคลิฟอร์เนีย
เบอร์ ๓๐๕